

قال رسول الله ﷺ:

وَأَمَّا الْحُسَيْنُ فَأَنَحَلُهُ الْجُودَ وَالرَّحْمَةَ

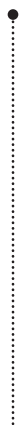
پیامبر گرامی ﷺ فرمود: و به حسین، سخاوت و رحمت را می بخشم.

صدوق، الخصال، ص ۷۸

تقديم به

امير زمان و اسکندر دوران

سفر با کشتی نجات

زندگی به سبک امام حسین علیه السلام

محمد تقی فُعالی

فهرست

۱۳	 دیباچه
۱۷	 منزل اول: ولادت تا شهادت
۱۹	 درآمد
۱۹	 (۱) ولادت و شهادت
۲۰	 (۲) نام‌گذاری
۲۱	 (۳) حسین علیه السلام از منظر قرآن
۲۲	 (۴) امامت حضرت اباعبدالله علیه السلام
۲۲	 (۵) منبع‌شناسی
۲۳	 (یک) منابع مستقل قدیمی قابل استناد
۲۳	 (دو) منابع غیرمستقل قدیمی قابل استناد
۲۴	 (سه) منابع مستقل غیر قابل استناد
۲۴	 (چهار) منابع معاصر
۲۴	 نتیجه‌گیری
۲۷	 منزل دوم: امام حسین علیه السلام؛ باورها و نیایش‌ها
۲۹	 درآمد
۳۳	 (۱) خداشناسی
۳۴	 (یک) اوج معرفت
۳۳	 (دو) راه‌های خداشناسی
۳۳	 (الف) راه عقل
۳۴	 (ب) راه قلب
۵۰	 (سه) خدا را محبوب دل‌ها کنید
۵۱	 (۲) دین‌شناسی
۵۱	 (یک) ایمان
۵۸	 (دو) در دین اجباری نیست
۶۰	 (سه) معیار تکلیف
۶۰	 (چهار) احکام عمل

۶۱	الف) بازگشت عمل به عمل کننده
۶۲	ب) تجسّم عمل
۶۳	ج) خانه عمل
۶۴	د) نیت، ملاک ارزش عمل
۶۴	هـ) عرضه اعمال بر خدا
۶۵	پنج) گناه‌شناسی
۶۵	الف) آثار گناهان
۶۶	ب) شیوه مواجهه با گناهان
۶۸	شش) مرگ آگاهی
۶۸	الف) حقیقت مرگ
۶۹	ب) مرگ آگاهی و دنیاگریزی
۷۰	۳) قرآن‌شناسی
۷۱	یک) گونه‌های آیات
۷۱	دو) نظر دادن بدون علم درباره قرآن
۷۲	سه) پاره‌ای تفاسیر آیات
۷۳	۴) امام‌شناسی
۷۵	یک) فضایل اهل بیت (علیهم‌السلام)
۷۶	دو) راز گوناگونی رفتار دو امام
۷۷	سه) اهداف قیام امام حسین (علیه‌السلام)
۷۹	چهار) سخنان امام در روز عاشورا
۸۰	پنج) آخرین امام
۸۱	شش) نشانه‌های ظهور
۸۲	هفت) مدّت فرمانروایی بقیه الله (عج)
۸۲	هشت) ویژگی‌های پیروان امام حسین (علیه‌السلام)
۸۴	نه) مصائب پیروان امام حسین (علیه‌السلام)
۸۵	ده) عوامل نابسامانی پیروان امام حسین (علیه‌السلام)
۸۷	۵) دنیاشناسی
۹۳	۶) خردشناسی
۹۳	یک) در لغت

۹۴		(دو) در قرآن
۹۶		سه) عقل در کلام امام حسین (علیه السلام)
۹۶		الف) ویژگی عاقل
۹۶		ب) کمال عقل
۹۶		ج) عقل اولیاء خدا
۹۷		د) نشانه دانش و دانشمند
۹۷		ه) نقش دانش
۹۸		و) زهد و معرفت
۹۸		ز) حجاب دانش
۹۹		ح) معرفت و یقین
۹۹		ط) نیکی به اندازه معرفت
۹۹		۷) نیایش‌ها
۱۰۱		یک) ثمره عبادت
۱۰۱		دو) گونه‌های عبادت
۱۰۱		سه) فراوانی عبادت
۱۰۲		چهار) دوام تصمیم بر عبادت
۱۰۳		پنج) نیایش‌های امام حسین (علیه السلام)
۱۰۳		الف) نماز
۱۰۹		ب) روزه
۱۱۰		ج) حج
۱۱۲		نتیجه‌گیری
۱۱۳		منزل سوم: ارزش‌های اخلاقی و رفتاری
۱۱۵		درآمد
۱۱۶		۱) سنت‌های اجتماعی در قرآن
۱۲۰		۲) ارزش‌های اخلاقی و رفتاری در کلام امام حسین (علیه السلام)
۱۲۰		یک) بخشش و گذشت
۱۳۲		الف) تشویق به بخشش
۱۳۳		اول) مالت را بخور
۱۳۳		دوم) جبران احسان

۱۳۳	سوم) قیامت نیکوکاران
۱۳۴	چهارم) سرودهٔ امام حسین (علیه السلام)
۱۳۴	ب) جلوه‌های بخشش
۱۳۴	■ گذشت
۱۳۶	■ نیکی در برابر خطای دیگران
۱۳۷	■ مدارا با مردم
۱۳۸	■ عذرخواهی از فقرا
۱۴۰	■ اطعام
۱۴۱	■ زنده کردن زمین
۱۴۲	■ شاد نمودن دل مردم
۱۴۳	■ برآوردن حاجت‌ها
۱۴۴	■ چانه‌زنی برای بخشش
۱۴۴	■ غذا خوردن با یتوایان
۱۴۵	■ آزاد کردن
۱۴۷	■ نیکی به همسر
۱۴۸	■ همسایه‌داری خوب
۱۴۹	■ بزرگداشت سالمندان
۱۴۹	■ کوشش برای هدایت دشمن
۱۴۹	■ ستم نکردن به ناتوان
۱۵۰	■ بی‌نیازی جستن از مردم
۱۵۰	■ رعایت ادب در بخشش
۱۵۱	ج) نکوهیدن بخل
۱۵۲	اول) معناشناسی
۱۵۴	دوم) جایگاه
۱۵۴	سوم) بخل و شیعه
۱۵۶	د) ضررهای مالی بسیار
۱۵۷	ه) زیاده‌خواهی (طمع)
۱۶۵	دو) آداب معاشرت
۱۶۵	الف) سلام

۱۶۵		اول) جایگاه
۱۶۶		دوم) در قرآن
۱۶۸		سوم) آداب
۱۶۸		■ عدم تبعیض
۱۶۸		■ سبقت گرفتن
۱۶۹		■ سلام کردن قبل از سخن گفتن
۱۶۹		■ سلام کردن بر گنهکار
۱۶۹		■ سلام رساندن
۱۷۰		ب) دوستی و همنشینی
۱۷۴		ج) عذرخواهی
۱۷۴		د) شریکان هدیه
۱۷۵		ه) مشورت
۱۸۰		و) آداب
۱۸۱		اول) ادب سخن گفتن
۱۸۱		دوم) ادب تسلیت و تهنیت
۱۸۲		سوم) ادب پاسخ دادن به دعوت
۱۸۲		چهارم) ادب روبه رو شدن با دانا و کم خرد
۱۸۲		پنجم) ادب نقل حدیث
۱۸۲		ششم) ادب معاشرت با فرمانروایان
۱۸۲		هفتم) ادب درخواست
۱۸۳		هشتم) ادب بر آوردن حاجت مؤمن
۱۸۴		نهم) ادب خوردن و آشامیدن
۱۸۵		ز) خوش خویی و مدارا
۱۸۵		اول) جایگاه
۱۸۸		دوم) ارزشمندی رفق و مدارا
۱۹۰		سوم) معناشناسی
۱۹۰		چهارم) محدوده
۱۹۱		پنجم) آثار
۱۹۶		سه) زبان نیکو

۲۰۰	چهار) خویشاوندی (صله رحم)
۲۰۳	پنج) همسایه‌داری
۲۰۵	شش) بردباری
۲۰۹	هفت) آزادگی
۲۱۳	هشت) تواضع
۲۱۵	نه) شجاعت
۲۱۸	ده) پرهیزگاری
۲۲۲	یازده) توکل
۲۲۶	دوازده) شکر
۲۲۷	سیزده) امانت‌داری
۲۲۷	چهارده) وفاداری
۲۲۷	پانزده) رعایت بهداشت
۲۲۹	الف) خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها
۲۲۹	■ کشمش
۲۳۰	■ کدو
۲۳۰	■ سنجد
۲۳۰	■ پرهیز از خوردن گوشت زیاد
۲۳۰	■ به
۲۳۱	■ هلیله زرد
۲۳۱	■ کاسنی
۲۳۱	■ گوشت با گندم
۲۳۱	■ کرفس
۲۳۱	ب) پوشیدنی‌ها
۲۳۱	■ ناپسندی شلوارک
۲۳۲	■ پرهیز از لباس شهرت
۲۳۲	■ لباس امام حسین (علیه السلام)
۲۳۲	نتیجه‌گیری
۲۳۳	کتابنامه

ديياچه

•

عشق به ابی عبدالله علیه السلام قرن هاست در قلب پیر و جوان می جوشد و به آن گرمی و روشنایی می بخشد. مردم با دل و جان به امام حسین علیه السلام اهل بیت علیهم السلام و یاران با وفایش عشق می ورزند و در اندوه حادثه عاشورا اشک می ریزند و سوگواری می کنند و این همه، افتخار بزرگی است. افتخاری برای انسان از این بزرگ تر نیست که بتواند در تمام عمر فقط یک بار نام مقدس «حسین» علیه السلام در دهانش بیاید.

اما افسوس و صد افسوس که گاه شور عزاداری بر شعور اندیشه ورزی غالب می شود و «ما به جای آموختن از حسین علیه السلام بر او گریه می کنیم». حسین علیه السلام آمد تا به ما درس عزّت، انتخاب درست، زیستن اخلاقی، شجاعت، فروتنی، پیوند انسانی و احسان و سخاوت بدهد نه اینکه او را در قالب یک روز یا یک دهه و فقط گریه و عزا خلاصه کنیم. «حسین» علیه السلام بزرگ ترین «درس» تاریخ بشریت است. سزا نیست بی آنکه از واقعه عاشورا عبرتی بگیریم و در خود قیامتی به پا کنیم، پس از اتمام مراسم محرّم و صفر، همچنان در خصلت های زشت و تاریک بمانیم و آمادۀ عروج با حسین علیه السلام نباشیم. مهم ترین فلسفۀ قیام ابی عبدالله علیه السلام اصلاح مردم است. او به شهادت رسید و در این مسیر تمام مصیبت ها و بلاها را به جان خرید تا ما تغییر کنیم و صالح شویم. شایسته نیست که خون او را هدر دهیم!

امام حسین علیه السلام الگویی برای همه کسانی است که مایلند سرفراز و آزاد زندگی کنند. او الگویی است برای کسانی که در پی زندگی شرافتمندانه و حیات انسانی اند و سیدالشهدا علیه السلام الگویی است برای مردمانی که عاشق خدایند و گرداگرد نام مقدسش حلقه می زنند و به دور او می چرخند.

نشاید که فقط در حد مدّعی عشق به حسین علیه السلام باقی بمانیم. عشق نشانه می خواهد

و عشق بی‌نشانه دروغ و فریب است. مهم‌ترین نشانه عشق، معرفت است. چه زیباست عشق خویش را به ساحت مقدس حسینی، با معرفت همراه کنیم و بدین منظور کافی است احادیث و سیره آن حضرت (علیه السلام) را بخوانیم. هر کس بهره‌ای از ابی‌عبدالله (علیه السلام) دارد؛ بهره‌ی یکی نذری است، بهره دیگری بر سر و سینه‌زدن است و بهره فردی اشک و آه. اما بهترین بهره از مقام شامخ و نورانی حضرت ابی‌عبدالله (علیه السلام) معرفت است.

حسینی (علیه السلام) که در کربلا جلوه کرد، یک عارف عاشق است. او به خدا عشق می‌ورزد و با خلق خدا، با مهربانی و فروتنی رفتار می‌کند. حسین (علیه السلام) انسانی است که گرچه مرد میدان رزم با ستمگران است، اما مدارا و بخشندگی را بیشتر از بلوا و نبرد دوست دارد. او حتی به دشمنانی که به ناحق بر او راه بسته‌اند و کامش را تلخ و خشک نموده‌اند، آب می‌رساند. سلاح بُرنده او بیش از آنکه شمشیر باشد، بیانی پر نفوذ و معرفتی روشن‌گر است. حسین (علیه السلام) برای ارباب دشمن بیش از آنکه از کثرت افراد و شیهه اسبان استفاده کند، از شکوه نفسش، ادب افزونش و چشمان نافذ و پر معرفتش بهره می‌برد. این اراده ابی‌عبدالله (علیه السلام) بود که در دل دشمن هراس ایجاد می‌کرد.

برخی حسین (علیه السلام) را در دیانت (مطهری)، برخی در سیاست (صالحی نجف‌آبادی) و برخی او را در قالب فردی انقلابی (شریعتی) خلاصه می‌کند. اما امام حسین (علیه السلام) «الگوی معرفت» است. بیاییم گریستن بدون نگریستن را پیشه نکنیم و بیاییم از ابی‌عبدالله (علیه السلام) بدون آن‌که درسی بگیریم نگذریم. هنگامی که مراسم تمام شد، قصه حسین (علیه السلام) برای ما تمام نشود. از خیمه حسین (علیه السلام) برای خود خیمه معرفت و انسانیت بسازیم.

اثر حاضر سه ویژگی دارد؛ اول این‌که مطالب برگرفته از کلمات امام حسین (علیه السلام) است. تقریباً تمام مباحثی که در اثر پیش‌رو آمده است، از سخنان نورانی حضرت ابی‌عبدالله (علیه السلام) به دست آمده است. دوم اینکه سعی بر آن است تا از گفتار و رفتار امام حسین (علیه السلام) درس‌هایی برای زندگی انسان عصر جدید ارائه گردد تا نشان داده شود که امام حسین (علیه السلام) امروز و برای همیشه زنده است. این نکته نیز مد نظر بوده است که سیمای حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) معمولاً از منظر مقتل و سوگواری عرضه شده است. اثر حاضر در نظر دارد امام حسین (علیه السلام) را از منظری دیگر عرضه کند.